

Baranya megye

Magyarország legdélebbi megyéje. A Dunántúl déli részén helyezkedik el. Északnyugatról Somogy megye határolja, északról Tolna megye, keletről Bács-Kiskun és a Duna, délről az országhatár és a Dráva. **Székhelye Pécs.**

Baranya földrajzilag változatos terület, északi része hegyes, dombos vidék, hatalmas, egybefüggő erdőségekkel, míg déli és keleti részén síkság található. **A megye, egyben a Mecsek legmagasabb pontja a 682 méteres Zengő.** Másik fontos kiemelkedés a Villányi-hegység.

Baranya megye **éghajlatában** érzékelhető a Földközi-tenger közelsége (mediterrán hatás). A napfényes órák száma magas. A bőséges napsütés hatása a déli fekvésű hegy- és domboldalakon még fokozottabb. A hőmérsékletingadozások viszonylag alacsonyak, a telek enyhék. A csapadék mértéke jelentős, az országban a legmagasabb.

A megye **ásványkincsekben** gazdag. Az ország feketeszénkészletének 98%-a itt található, továbbá a Mecsek fontos uránérc-lelőhely. Termál- és ásványvizek is nagy számban találhatóak. Az eddig feltárt hőforrások közül legjelentősebb **a harkányi, a szigetvári és a sikondai.**

Nagyobb folyóvizei:

Duna, Dráva

Nagyobb állóvizei:**Orfői-tó, Abaligeti-tó**

Baranya megye hegyes és dombos területeit összefüggő erdőségek borítják (Mecsek, Zselic, Geresdi-dombság, Völgység). A kellemes klíma elősegítette az ország más tájain ritka növények megtelepedését. Így a Mecsekben őshonos többek között **az illatos hunyor** és a legszebb magyarországi vadvirág, **a bánáti bazsarózsa.** A Zengővárkony feletti hegyoldalon tekintélyes törzsű **szelídgesztenyefák** díszlenek.

A megye erdeiben gazdag a vadállomány.

Baranya megye

- [Pécs megyeszékhely, megyei jogú város](#) 146 581 fő
- Komló 23 889 fő
- Mohács 17 612
- Szigetvár 10 728
- Siklós 9402
- Szentlőrinc 6577 fő
- Kozármisleny 5977 fő
- Pécsvárad 4027 fő
- Harkány 4124 fő
- Bóly 3915 fő
- Sásd 3124 fő
- Sellye 2672 fő
- Mágocs 2376 fő
- Villány 2524 fő

BARANYAI VÁROSOK CÍMEREI

Bóly

Harkány

Komló

Kozármisleny

Mágocs

Mohács

Pécs

Pécsvárad

Sásd

Sellye

Siklós

Szentlőrinc

Szigetvár

Villány

Pécs

Utcáin sétálva feltárul előttünk húsz évszázad történelme, egymásra rakódott-rétegződött hagyatéka: a római kori elődváros nyomai, a **4. századi ókeresztény nekropolisz**, az **első magyarországi egyetem**, a fallal határolt középkori **belváros**, a török dzsámik és mecsetek (Jakováli Hasszán dzsámija, Gázi Kászim pasa dzsámija, Ferhád pasa dzsámija, Idrisz Baba türbéje), a német polgárházak, a **Dóm épületegyüttese**, a Zsolnay-negyed, a skandináv típusú lakótelep.

2010-ben Pécs lett Európa egyik kulturális fővárosa. Pécssett jelenleg több mint 250 műemlék található. Egész évben kulturális programok sokasága várja a szórakozni vágyó embereket. A város fő turisztikai célpontjai a **világörökség** részét képező **Ókeresztény sírkamrák**, a **Széchenyi tér** és nevezetességei, a **Király utca**, a **Pécsi Nemzeti Színház**, a dóm alatti Sétatér és Szent István tér, a **szermesek lakatai**, a Jókai tér és a belváros színpompás **Zsolnay tetői**.

A kalandvágyóbb turista felmehet a Mecsekbe, a Misina csúcsán álló, közel 200 méteres **Pécsi tévétoronyba** is.

Mohács

Magyarország legdélebbi Duna-parti települése. A város egyik legfőbb nevezetessége az évente megrendezett **busójárás**, melynek idejére több ezren látogatnak el Mohácsra. A várostól délre történt **1526.** augusztus 29-én a történelmi jelentőségű csata, melynek során a szervezetlen magyar sereg megsemmisítő vereséget szenvedett a hatalmas túlerőben lévő török sereg ellen. Az elmúlt évtizedekben bizonyították be a csata valódi helyszínét. **1975**-ben találtak az első tömegsírokat, majd 1976-ban, a 450. évfordulóra alakították ki a **Mohácsi Történelmi Emlékhelyet**.

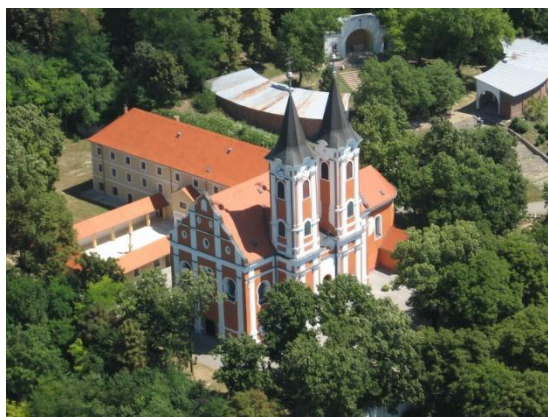
Siklós

Büszkesége a siklósi vár, mely 18. századi fennmaradt formájával az ország egyik legépebben megmaradt várkastélya. Tulajdonosai többször átépítették, gótikus, reneszánsz és barokk stílusjegyek egyaránt fellelhetők rajta. Kanizsai Dorottya szobra a várárookban áll. A várkápolna 14-15. századi belső tere ugyancsak figyelmet érdemel.

Máriagyűd

A Siklóssal összeépült településen áll az egyik legnevesebb katolikus zarándokhely kegytemploma, a Máriagyűdi Bazilika. Hivatalosan VII. Piusz pápa ismerte el zarándokhelynek 1805-ben.

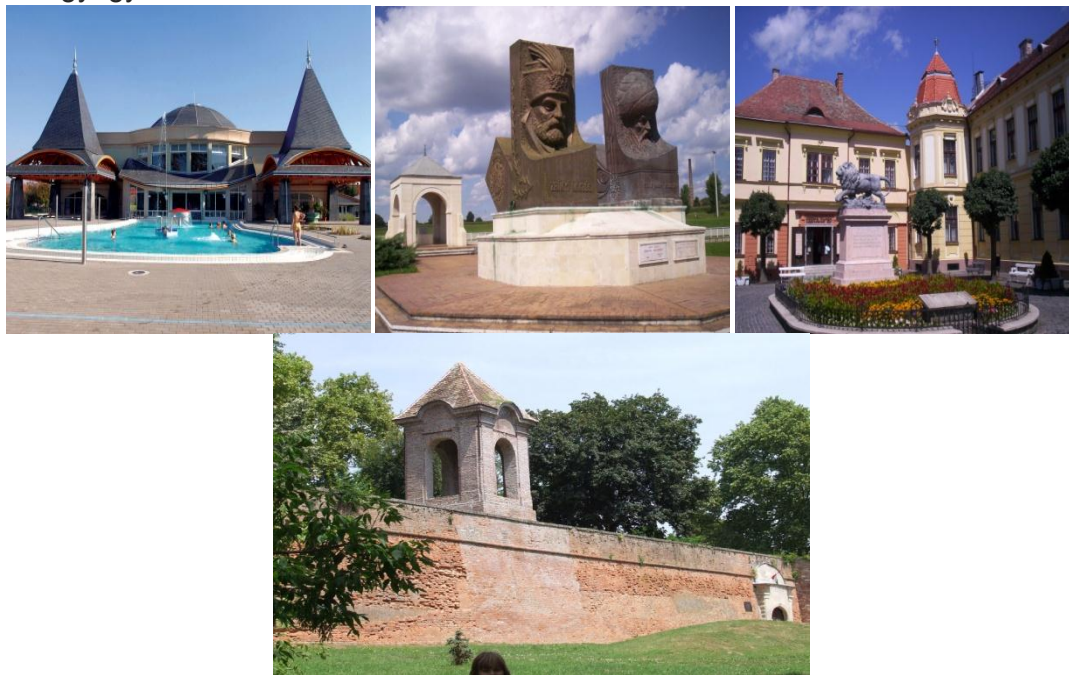

Szigetvár

Említésre méltó történelmi központja és a **szigetvári vár**. Szigetvár erődítményrendszere magába foglalta a virágzó települést is.

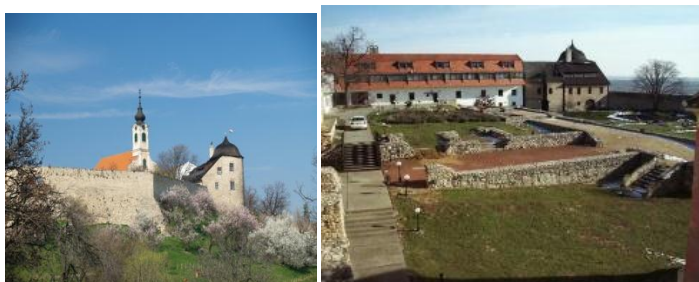
1561-ben a vár élére főkapitányként **Zrínyi Miklós** került, s kialakította a négy részből álló szigeti védőrendszert. Szulejmán szultán 1566-ban foglalta el.

Híres gyógyvízéről is.

Pécsvárad

A váráról híres település. Az épület az államalapítás korának emléke, mely Asztrik püspököt idézi. A vár és a romkert a román, gótikus és reneszánsz monostor emlékeit őrzi.

Az **Ormánság** népi építészetének emlékei:

A terület a Dráva árterületén, a Dráva-sík kistáj része. Baranyára jellemző aprófalvas vidék. Legnagyobb települései **Vajszló** és **Sellye**. Lakossága hagyományosan református. Egyedülálló festett kazettás templomaik (**Drávaiványi**, **Adorjás**, **Kórós**, **Kovácskida**) az ősi magyar jelképrendszer elemeit hordozzák.

A **Kelet-Mecsek**:

Egyike a Mecsek hegység három fő tömbjének. Nagyjából a Magyaregregy, Komló, Hosszúhetény, Pécsvárad és Mecseknádasd határolta területen fekszik, jórészt Baranya megyében, de átnyúlik Tolna megyébe is. Legmagasabb pontja – és egyben a Mecsek legmagasabb csúcsa a 682 méter magas Zengő. Gyakorlatilag egész területe védett, a 2007-ben 30 éves Kelet-Mecsek Tájvédelmi Körzet része.

Kedvelt kirándulóhely a **Zengő csúcsa**, **Püspökszentlászló** a püspöki kastélyal, az arborétummal, a templommal és a Szent László-szoborral, a Mecseknádasd és **Óbánya** közti Rékavár vagy Rákvár, Magyaregregy közelében a **Márévár**, a zengővárkonyi szelídgesztenyés Rockenbauer Pál sírjával.

A megye számos védett természeti értéket rejt: **abaligeti** cseppkőbarlang, **Szársomlyói** természetvédelmi terület a **villányi** kőbánya őslénybemutatója.

A gyógyturizmus központjai a **harkányi**, **sikondai** és szigetvári **gyógyfürdők**.

Kedvelt üdülőhelyek a megye tavai közül az **Abaligeti-tó**, az **orfői** tavak és a pécsváradi Dombay-tó.

Baranyai mondák

http://www.erdeszetilapok.hu/?page=arch_view&id=3860

<http://mecsekinepmondak.5mp.eu/web.php?a=mecsekinepmondak>

A kígyóvá változott várkisasszony

A mai Diósvizlónak – régen csak Viszlónak emlegették – volt egy messze híres vára. Nyomai most is ott láthatók még a falu temploma alatt, az iskolakertben. A vár köveit sok magyar és török vér áztatta valamikor. Földig lerombolva heverték itt az erős falak, amíg jó régen a falu a mai helyére nem települt. Akkor szedték ki mind a köveket, és építették belőlük a viszlóiak az új templomot. Azt beszélik az öregek, hogy a vár helyén, jó mélyen a földben, nagy vasajtó van, amelyen be lehet menni a vár alagútjába. Hogy ez hova, merre vezetett, azt ugyan ki tudná ma már megmondani?

Egy bizonyos: akárki próbálkozott eddig azzal, hogy végigjárja az alagutat, pórul járt. Volt olyan tanító is itt, aki fiatal életével fizetett a kíváncsiságért. Annyit mégis mindenki tud az öregek szavaiból, hogy az alagút átvezetett a hegyen, és ott végződött valahol a Felső-erdőben levő Silli-árokban.

Az is biztos még, hogy nem viszlói vár volt ennek a neve, hanem duzsloki. Valami igen régi

nótából	tudják	a	népek,	mert	az	így	mondja:
Messze	szállna		híre	a	duzsloki	várnak,	
Kövei	ha		egyszer		beszélni	tudnának!	
Láttak	ezek	sok	kínt,	több	száz	nehéz	évet,
Csalfa		álnokságról		sokat		mesélnének!	

Hanem az is igaz, hogy nemcsak ez a nóta, a vár sok köve, meg a mélyen betemetett alagút maradt meg! Ha hiszi valaki, ha nem, minden alkonyaton eljön a várnak egy régi lakója: egy hosszú, embervastagságú kígyó, és úgy zokog ott a környéken, mintha valami leány sírna. Azt mondják az öregek, hogy ez nem lehet más, csak a duzsloki vár messze híres aranyhajú kisasszonya. Hogy hogy jutott erre a sorsra? Úgy esett a dolog, hogy a kisasszonynak szépségére hét országban sem találhatta volna senki a párját. Hanem az is illett erre a kisasszonyra, amit a nóta mond:

Haj,	ha	egyszer	szeretnék	még	valaha,
Szőke	kislány	nem	kellene,	csak	barna,
Csak	a	barna	tud	szeretni	igazán,
Hej,	a	szőke	állhatatlan,		csapodár!

Nem volt bizony ennek állandó természetel! Úgy játszott a legénnyel, mint macska szokott az egerrel. Játszhatott is velük, mert ismerte a duzsloki várkisasszonyt a messze vidék minden jobb módú legénye. Szinte egymás kezébe adták itt ezek a kilincset, és mégis mindegyik azt hitte, hogy őt szereti a kisasszony. Hanem igazán szívből nem szeretett senkit! Amikor estefelé ki-kiült a vár ablakába, mindig azon kesergett, hogyan is tud ő ilyen lenni. Talán azt sem tudta, mennyi vagyona, kincse van, nem tudta, hogy a sok közül melyik ruháját válassza, csak azt tudta, hogy mennyire boldogtalan. Még a mezítlábas libapásztorlány is százszor boldogabb volt nála, mert volt valakije, akivel összemoszolyoghatott.

Akármilyen szépen süttött reggel a nap, a kisasszony akkor se tudott szívből örülni. Lement a várkertbe, nézegette a gyönyörűbbnél gyönyörűbb rózsákat, amiket ha más nézegethet, annak kiugrik a szíve a gyönyörűségtől. Ő meg nem tudott választani közülük, mert amikor az egyiket letörte volna, már egy másik tetszett neki, ha azt nézte közelebről, már szaladt egy harmadik rózsához. Így ment ez sokáig.

Egyszer, amikor már az anyja is megszidta, hogy miért hitegeti, csalogatja a sok derék legényt, arra gondolt a kisasszony, hogy ideje lenne vőlegényt választana. Választott is. Alig múlt el egy hét, rájött, hogy azt sem szereti. Meg is csalta. Amikor a másik héten újra szólt az anyja, megint választott valakit magának. Egy hét múlva kiderült, hogy azt is csak hitegette. Újra azt érezte, hogy neki talán nincs is szíve, úgy el tud banni a legényekkel. A harmadik héten az apja állította szóra. Megijedt a kisasszony és fogadkozni kezdett. Megígérte az apjának, hogy ahhoz megy feleségül, aki a legközelebb jön, és úgy érzi róla, hogy azt szeretni tudná. Az apja nem is sürgette tovább. Volt egy derék legény ismerőse, annak szólt, hogy szívesen látná a házuknál. El is jött a legény vendégségbe. Kezdték összeemelegedni a fiatalok. Néhány hét múlva már együtt sétáltak a kertben és nézték, hogy mennyi szép virágot hoz a tavasz. Már megvolt az eljegyzés is, és a legény boldogan tervezgette az esküvőt. Mindenki azt hitte, még a szülei is, hogy megváltozott a várkisasszony. Hanem a népek többet tudtak, mint a szülők! Egyszer itt, másszor ott látták a kisasszonyt, amint bújkált valakivel az erdőben a szülei tudta nélkül. Csalta meg hitegette minden nap a vőlegényt. Hanem a dolog annak is a fülébe jutott! Egyik este megkérdezte a lányt, mi igaz a szóbeszédből. A lány tagadott mindent. Csakhogy a legény nem tágított, mert maga is látta őt valakivel. A lány

fogadkozni kezdett, aztán pedig mosolyogva azt mondta a legénynek: „Se föld, se ég be ne fogadjanak, váljak kígyóvá, és itt gyötrődjem ítéletnapig, ha megcsaltalak!” Még jóformán ki sem mondta az utolsó szót, valami rettenetes dübörgés, morgás hallatszott. Megingott a kastély. A legény megfordult, és futott, ahogy a lába bírta. Ez volt a szerencséje. Alig ért ki a várból, megremegett a föld és a várhely elsüllyedt mindenestül. A hatalmas falaknak csak a romjai látszottak ki a földből. A bedőlt várpincében ott él ma is a kisasszony, akit saját átka változtatott kígyóvá, és aki a földindulás óta így jár föl sírni a romok közül. Aki hallja, nem tudja sajnálni, mert egyedül a maga álnokságának és átkozódásának köszönheti a sorsát.

Forrás:

Rejtett kincsek nyomában – Pro Pannonia Kiadói Alapítvány, Pécs

Márévár

A vár mondája így szól: Egregytől délre, Máré várában lakott Máré vitéz ifjú szép feleségével. A közeli Miklós várban, Szentlászlón innen pedig testvére, a nőtlen Miklós vitéz. Márét a király hadba szólította. Elbúcsúzott feleségétől, akit arra kért, hogy várjon rá hűségesen. Múltak az évek, és Máré nem jött haza. Felesége már elsiratta, halottnak hitte és szívesen látta a szomszéd vár urát, aki egyre gyakrabban járt a bánatos asszonyhoz. Máré vár asszonya már nem törődött urának tett ígéretével. Addig-addig, míg az asszonynak és Miklósnak szép lány született.

A kislányból már majdnem nagylány lett, mikor Máré mégis hazatérhetett. Megtudta, hogy felesége hűtlen lett hozzá. Mindkét várat megostromolta, ágyúival halomra lövette. Ott pusztult el az asszony Miklós vitézzel együtt. Lányuk életben maradt, de az anyja megátkozta. Az átokkal sújtott leány a vár pincéjében raboskodik temérdek kincsével együtt, és várja kiszabadulását. Minden 77. évben, piros pünkösöd hajnalán kiszabadul, a Máré-völgyi patakban fürdik és fésüli hosszú haját. Az a vadász válthatja meg az átoktól, aki ilyenkor arra jár és megcsókol egy bikát, egy kígyót meg egy varangyos békát. Eddig még nem akadt ilyen vadász.

A Vár-völgyi szél néha még ma is magával hozza a megátkozott leány sóhajtását:
"Szelíd szél! Suttogó szellő
Könyörgő ének legyen dalod!
Sorsomat tudja messze vidék is
És mutasd az utat, merre vagyok."

(Gáspár Sándor)

A Mánfai templom mondája:

A török kiűzése után a mánfaiak új helyen kezdték építeni falujukat. Teheneiket a Melegmányi-völgybe hajtották legelni. A tisztásokat elvadult őserdő zárta körül, ami az elfelejtett régi templomot is benőtte. Amikor egyszer a pásztor felébredt ebéd utáni szunyókálásából, a tehének között hiába kereste a bikát. Hirtelen harang kondult, elindult a hang irányában. A

sűrű bozótban megtalálta az állatot: szarva beakadt a folyondárba, amely körülfonta a kis templom harangját is, és ahogy szabadulni akarva rázta a fejét, megszólalt a harang. A pásztor elmondta a faluban, hogy megtalálta a régi templomot. Aki csak tehette, másnap azon dolgozott, hogy megtisztítsa a templomot és környékét. Ma is ott áll magányosan, letűnt századok tanújaként.

A Zengő kincse

A Zengő lábánál, a völgyben élt egy pásztor a feleségével és kisfiával. Az asszony szeretett volna emberek közé kerülni, de a szegénység ide kötötte őket. Egyszer a hegy szelleme elárulta neki, hogy a Zengő minden virágvasárnapon megnyílik, és a szótlan asszonyoknak megmutatja rengeteg kincsét. Az asszony virágvasárnap fölment a Zengő tetejére, karján vitte a kisfiát. Amint megszólalt a völgyben a remete hangja, a hegy megnyílt. A szellem becsalogatta a csodálkozó asszonyt, aki nem is tudta, mihez kapjon a sok kincs láttán. Gyermekeit letette és megrakodott a drágaságokkal. Kivitte a kincseket, de mire a gyermekéért visszatért volna, a hegy bezárult. Az asszony pedig tébolyultan járta a rengeteget, s kereste elveszett kisfiát. Néha morgás hallik a hegy belsejéből. Ez a bennszorult szerencsétlennek a jajkiáltása. Utána rendszerint óriási vihar jön, dühöng, tombol, üvölt az orkán a hegy körül. Ilyenkor a pásztorasszony jajgat és siratja elveszett gyermekét.

Bárányles –

Püspökszentlászlói néphagyomány Európa egyetlen, így a maga nemében páratlan, csak férfiak számára szóló zarándoklatának története a falubeliek szerint az első világháborúig nyúlik vissza. Akkor fogadta meg néhány környékbeli katona, hogy amennyiben épségben hazatérnek, minden húsvét vasárnap hajnalban felmennek a Zengőre, és a csúcs közelében lévő kereszt mellett imádkozva várják a napkeltét, és egyben Jézus feltámadását, vagyis az Úr bárányának eljövetelét. Innen származik a zarándoklat elnevezése is. A fogadalomból hagyomány lett, melyet azóta számos legenda sző át. A zarándokok több helyről szoktak indulni, kisebb csoportokban, lényeg, hogy a napkelte már a keresztnél érje őket.

Pécsváradi titkos alagút

A pécsváradi vár alatt van egy kápolna, altemplom. Utolsó maradványa ez az ezer évvel ezelőtt épült bencés apátsági templomnak. Ehhez az altemplomhoz vezető folyosó végén volt egy vasajtó. Innen indult az az alagút, amely a Zengő tetején levő Bagoly-várban ért véget. Az alagút sok embernek nyújtott menedéket ezer esztendő alatt. Legutoljára 1849-ben rejtőztek benne emberek: a szabadságharc öt honvédtisztje itt keresett menedéket a császár kopói elől. A falu lakói is tudtak róluk, de annyira egy szívvel utálták a zsarnokokat, hogy nem akadt ember, aki elárulta volna a rejtőzködőket.

Réka-vár (Rák-vár)

Egykori monda szerint a ma már alig látható, de valamikor erős, büszke várat Attila király építtette feleségének, Rékának. Innen kapta nevét. A másik név minden bizonnyal népi névmagyarázat eredménye. A sokak számára szokatlanul hangzó és ismeretlen Réka szót a

hozzá hasonló hangzású rákkal cserélték föl. A névcserét valószínűleg az a tény is alátámasztotta, hogy a völgyi patakban sok rák élt.

Vak Béla fája és kútja

A Kálmán király bosszúja elől Bizánc felé menekülő Álmos herceg a pécsváradi kolostorban rejtette el a szintén megvakított fiát, Bélát. A kolostor falánál állott egy szép gesztenyefa. Ez alatt órák hosszat is elüldögélt a vak herceg, mert nem vehetett részt a többi nemes ifjúval a lovagi tornákban. Jó időben kivezettette magát a várból a mintegy három mérföldre levő forráshoz, amelyet azóta is Béla kútjának nevez a nép. A király gesztenyefája is kiállotta a történelem viharait. Hatalmas vastag fa lett belőle, de aztán kikezdte az idő, és egy szélvihar kidöntötte.

Vöröspart

Püspökszentlászló és Kisújbánya között, a Zengőtől északra emelkedik a Vöröspart nevű magaslat. Itt díszlik egy növény, a lónyelvű csodabogyó, amelynek zöld levelei közt piros bogyók rejtőznek. A hagyomány szerint ezen a helyen nagy csata volt, a halottak és a sebesültek kihulló vére festette pirosra a bogyókat, amelyek mind a mai napig ilyenek maradtak.

A Zengő aranykelyhe

A Zengő vidékének dúsgazdag földesura nem tudott mit kezdeni rengeteg kincsével, egy budai ötvössel drága aranykelyhet készíttetett. Gyönyörű munka volt, messze földről csodájára jártak. Jött a tartárjárás. A gazdag földesurat vitézeivel együtt harcba szólította a király. A gazdag úr elmenetele előtt elrejtette az aranykelyhet a Zengő lejtőjén egy szelídgesztenyefa villámégette üregében. A fa beforrta a lyukat. Az úr vitézeivel együtt ott veszett a háborúban. A kelyhet pedig favágók lelték meg, amikor a gesztenyefát kivágták, és a törzsét elhasogatták. A szép aranykehely a Nemzeti Múzeumba került.

Mohácsi ördögök

1526. augusztus 29-én Mohácson nemcsak az ütközet veszett el, hanem az ország is. A törökök Mohácson is elfoglalták a gazdátlan házakat, s berendezkedtek a városban. Az emberek a Duna szigetének mocsaras nádasába, erdőibe bujdosnak előlük. Elkieseredve ültek nádból vert kunyhóik előtt. Egy este, amikor a tűz mellett némán bámultak a fekete éjszakába, a sötétből egy nagyon öreg ember lépett eléjük, s mondá, ahogy itt következik:

- Ne keseregjetek! Sorsotok jobbra fordul! Készüljete a nagy leszámolásra. Nektek kell kiűzni a törököket! Nagy dörgés, villámlás támad majd, s megjelenik egy aranyos ruhába öltözött ifjú lovas. Ő vezet benneteket a döntő ütközetre. Készítséte a fegyvereiteket!

Aztán az öreg jövendőmondó, ahogy jött, úgy eltűnt. De milyen fegyvereket készíthettek volna?

A szigeten sok volt a vastag törzsű fa. Legelőbb tehát csónakot készíttettek, hogy legyen mivel átkelniük a Dunán. De faragtak maguknak furcsa sisakokat is fából. Állatfejeket és ördögpfákat ábrázoltak. Az álarcok hátsó részét birkabundával borították, s homlokrészükbe kosszarvakat erősítettek. S hogy még ijesztőbbé tegyék, vörössel festették meg a fehér fűzfát. Ezután félelmetes zajkeltésre kereplőket csináltak, s a fűzfa kérgéből kürtöket. Fegyverül pedig a keményebb fából buzogányokat készíttettek.

A várva várt jelek sokáig nem mutatkoztak.

Egy éjszaka azonban rettenetes vihar tört ki. Tépte, szaggatta a fákat, a villámok minden élőtl elvakítottak.

S ekkor közöttük termett az aranyos ruhájú ifjú. Intett a kardjával, hogy itt a leszámolás órája. Mindenki magára öltötte állatbőrből készült ruházatát, fejére húzta sisakját, kezébe vette buzogányát s rohant a partra, be a csónakba, át a túlsó partra.

A viharos éjszaka minden törököt házba kergetett. Nem vették észre, hogy milyen veszedelem fenyegeti őket.

Amikor a magyarok partot értek, elült a vihar, a mennydörgés. De most kezdődött az előbbinél is félelmetesebb zivaj, lárma. Pergett a sok kereplő, búgtak a kürtök, ütötték a kolompokat. Amint a felriadt törökök kitekintettek, azt hitték, ördögök rohanták meg őket, s fejvesztetten menekültek. Egymást kaszabolva futottak s még hátra sem mertek nézni. A világ valamennyi kincséért sem vállalkoztak arra, hogy az ördögöktől megszáljt városba valaha is visszatérjenek.

Amikor a télnek vége , s a természet halála után várják a mindent éltető tavaszt, a mohácsiak még ma is magukra öltik álarcukat. Kezükbe veszik kereplőiket, megfújják a kürtöket - emlékeznek erre a régi győzelemre.

A Harsányi hegy sziklái

A siklósi szigethegység keleti pillére a 442 m magas, kúpos Harsányi hegy, mely hirtelen emelkedik ki a síkságból. A tűzhányószerűen kimagasló, szép hegyet, szívesen keresik fel a turisták, de a természettudósok is, mert - amint azt előbb már említettük, - érdekes és ritka flórája van.

Az alább közölt mondából pedig kitűnik az, hogy azelőtt az ördög is megfordult itt.

Élt a hegy tövében egy szegény, öreg asszony, kinek gyönyörű, szép leányába beleszeretett az ördög és feleségül kérte. Az anya természetesen nem örült az ajánlatnak, színleg mégis belement, csupán azt kötötte ki feltételül, hogy az ördög napnyugtától napkeltéig, vagyis az első kakasszóig szántsza fel a hegy oldalát.

Az ördög elfogadta az alkut, este az ekébe befogott két macskát és megkezdte a munkát. Hajnal felé már annyira haladt az ördög a szántással, hogy az öreg asszony joggal félthette a leányát, ezért ügyeskedve, gyorsan megszólaltatta kakasát. Az ördög mérgében messzire elhajította az ekét, maga pedig akkorát ugrott, hogy a mai harkányi fürdőnél elsüllyedt a földbe.

Ezért tör elő Harkányban a kénes víz, s innen származnak a Harsányi hegy oldalának sziklás barázdái.

Zsongorkőről a következő monda él:

A török világban, Szentkúton lakott egy erdőőr szép leányával, kinek jegyese Zsongor nevű erdőőr volt. Egy alkalommal valamelyik török basa meglátta a szép leányt, beleszeretett és mivel a leány őt visszautasította, elraboltatta és a Jakabhegyen levő kolostor mai helyén volt házában elzárva tartotta. Mikor Zsongor megtudta menyasszonyának tartózkodási helyét, minden útonmódon igyekezett közelébe férkőzni és jelekkel megállapodtak a szökésre nézve. Egy sötét, viharos éjszakán sikerült is a leálynak a fogságból kiszöknie és mikor már jegyesével együtt, az örök elől bujkálva, haladtak a ház, alatt, a felcikázó villám fényénél meglátta őket egyik őr s üldözőbe vette a szökevényeket. Zsongor ölbe kapta a leányt és rohant a hegyoldalon lefelé, a sötétségben nem vette észre a szikla alatt tátongó mélységet, jegyesével lebukott és mindketten halálukat lelték.

Azóta Zsongorkő a neve ennek a sziklának.